

Reglamentacja a otwartość rynków: rynek usług komunalnych

**KONKURENCJA
CZY
MONOPOL GMINNY?**

UOKiK 1990
2010

XX-Lecie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Od monopolu do rynku - otwarcie i liberalizacja rynku w latach 90-tych

- prymitywne metody gospodarowania odpadami i fatalna jakość usług dla mieszkańców
- katastrofalny stan składowisk odpadów
- zacofanie zakładów komunalnych, brak sprzętu, nowoczesnych technologii i logistyki

Od monopolu do rynku - prywatyzacja i konkurencja – lata 90-te

- powstanie i dynamiczny rozwój firm prywatnych
- komercjalizacja gminnych zakładów budżetowych (spółki komunalne)
- prywatyzacja spółek komunalnych (akcjonariat pracowniczy)
- otwarcie rynku dla kapitału zagranicznego

Rynek regulowany

Uprawnienia samorządów gminnych:

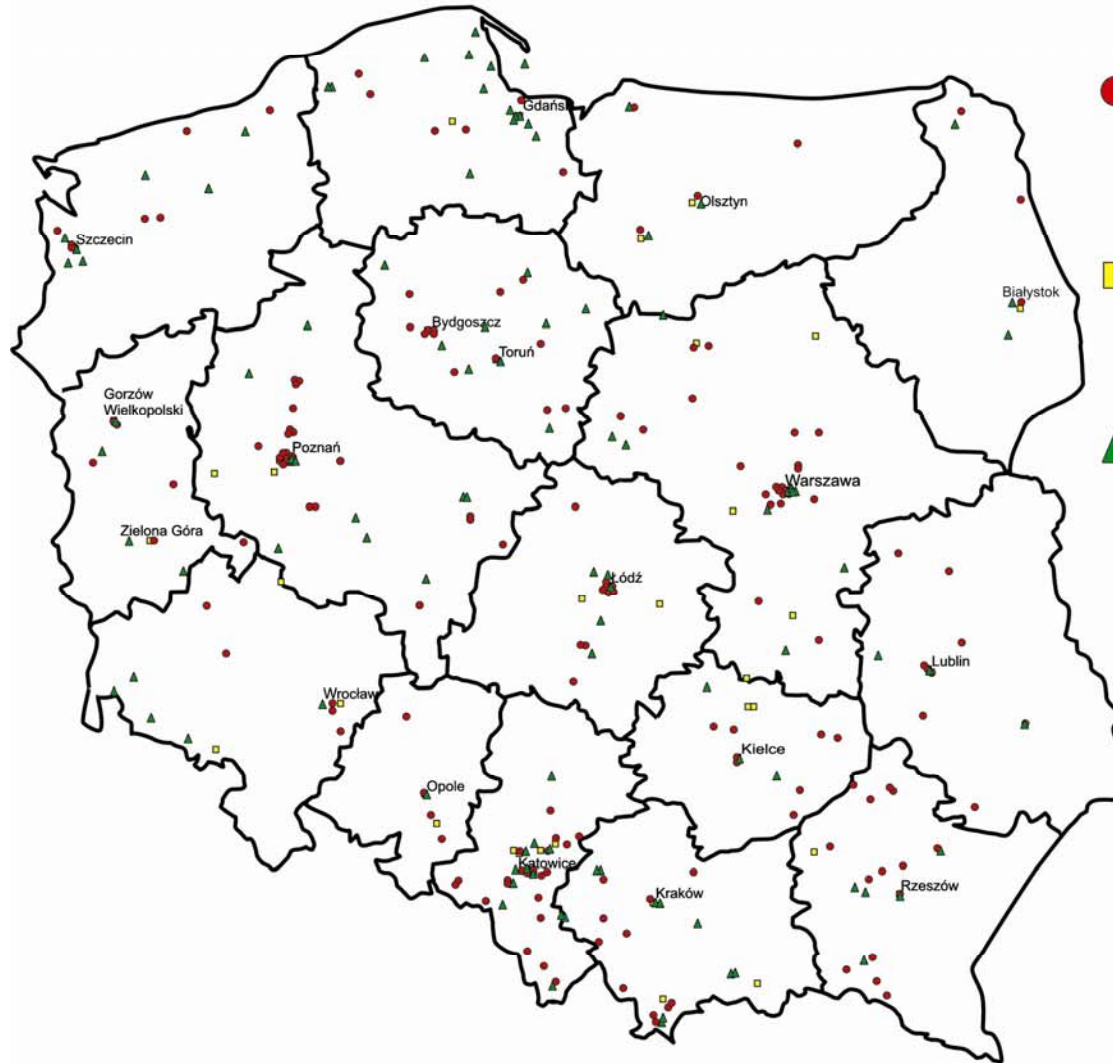
- **planistyczne i organizatorskie** (plany gospodarki odpadami, regulaminy utrzymania czystości, standardy świadczenia usług dla mieszkańców)
- **reglamentacyjne** (zezwolenia na działalność dla przedsiębiorców, określanie maksymalnych cen za odbiór odpadów)
- **kontrolne** (ewidencja umów z mieszkańcami, sprawozdania przedsiębiorców, kary za działalność niezgodną z zezwoleniem)
- **referendum śmieciowe**

Ku standardom unijnym

Zobowiązania akcesyjne Polski:

- dostosowanie prawa
- odzysk i recykling odpadów opakowaniowych (konkurencja prywatnych organizacji odzysku)
- dostosowanie i likwidacja składowisk nie spełniających norm UE
- redukcja składowania odpadów biodegradowalnych

INSTALACJE DO PRZETWARZANIA ODPADÓW

- SORTOWNIE**
Przepustowość - 4 mln Mg/rok
Wartość inwestycji - 620 mln PLN
- PALIWA ALTERNATYWNE**
Przepustowość - 645 tys. Mg/rok
Wartość inwestycji - 60 mln PLN
- ▲ KOMPOSTOWNIE**
Przepustowość - 1,2 mln Mg/rok
Wartość inwestycji - 720 mln PLN

UOKiK 1990
2010

XX-Lecie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Od rynku ku monopolowi gmin

- zahamowanie prywatyzacji
- odtwarzanie gminnych zakładów
- preferencje dla gmin i spółek komunalnych w finansowaniu i kredytowaniu inwestycji z funduszy publicznych
- praktyki monopolistyczne gmin na rynkach odbioru, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, eliminowanie prywatnej konkurencji
- faktyczny monopol gmin i spółek gminnych na dotacje z funduszy UE (wytyczne MRR)

Efektywność instalacji samorządowych (sortownie zgłoszone do konkursu o Puchar Recyklingu)

Lp.	Nr zgł.	Jednostka zgłaszająca	Data otwarcia sortowni	Liczba mieszkańców na terenie obsługiwanym przez obiekt sortowniczy	Obszar obsługiwany przez obiekt sortowniczy [km ²]	Gęstość zaludnienia na terenie obsługiwanym przez obiekt sortowniczy [os/km ²]	Wydajność obiektu [Mg/rok]	Masa odpadów przyjętych do sortowni [Mg]	Masa uzyskanych odpadów na wyjściu [Mg]	Masa wysortowanych i sprzedanych surowców [Mg]	Masa otrzymanego balastu posortowniczego [Mg]	Uwagi
1	07	Związek Gmin Karkonoskich, Mysłakowice	15.05.2004	133 480	474,48	281,3	51 000	35 181,61	433,636	433,636	17 179,64	SPRAWNOŚĆ = 1,2%
2	27	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp.	1998	120 000	86	b.d.	40 000	43 727,44	1 456,68	1 526,65	15 741,88	SPRAWNOŚĆ = 3,5%
3	80	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne, Sobuczyna	02.03.2009	240 612	160	1 503,83	30 000	8 058,08	346,73	346,73	3 470,66	SPRAWNOŚĆ = 4,3%
4	68	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczanie – Łódź	07.2005	256 800	100	2568	83 500	95 894,53	3 769,739	3 769,739	69 394,01	SPRAWNOŚĆ = 3,9%
5	57	Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” – Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw”, Kalisz	09.2006	235 000	1500	157	80 000	55 674,09	9 374,18	4 342,76	22 406,63	SPRAWNOŚĆ = 7,8%
6	82	EKO-REGION, Bełchatów	10.2004	160 000	2460	65	50 000	50 187,46	387,59 do odzysku i recyklingu + 29 695,28 do odzysku	387,59 +3 z linii do segregacji odpadów z selektywnej zbiórki i segregacji ręcznej	477 000	SPRAWNOŚĆ = 0,8%

W kleszczach rekomunalizacji

Poselski projekt ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (druk sejmowy 1169):

- „gminna własność odpadów”
- „podatek śmieciowy”

Rządowy projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (z dn. 18.01.2010)

Porozumienie w sprawie projektu „Założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych innych ustaw”

Organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące zarówno sektor publiczny, jak i prywatny, tj.:

Krajowa Izba Gospodarki Odpadami oraz Polska Izba Gospodarki Odpadami, przedstawiają poniżej uzgodnione, wspólne stanowisko w sprawie „Założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych innych ustaw”:

- 1) Nowelizacja przepisów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi powinna oznaczać konieczną modyfikację rozwiązań systemowych i organizacyjnych w gospodarce odpadami, przy zachowaniu poprzez podmioty prywatne i samorządowe praw słusznie nabytych do rynku. W szczególności należy wprowadzić instrumenty prawne pozwalające na skuteczną egzekucję obowiązujących norm prawnych, a także przepisy gwarantujące skuteczne i terminowe uchwalanie norm prawa miejscowego.
- 2) Rola samorządów gminnych w gospodarce odpadami powinna ulec dalszemu wzmocnieniu. Oprócz dotychczasowych uprawnień (tworzenie prawa miejscowego, planów gospodarki odpadami, lokalnych regulaminów utrzymania czystości i porządku, określanie wymagań wobec przedsiębiorców, udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności przez przedsiębiorców) samorządy powinny zyskać uprawnienie do zarządzania strumieniem odpadów tj. do wskazywania miejsca lub miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów ujętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, który powinien zyskać rangę prawa miejscowego. Ustalenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami byłyby wiążące dla przedsiębiorców.
- 3) W Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami powinny zostać zweryfikowane istniejące instalacje do przetwarzania (odzysku, unieszkodliwiania etc.) odpadów w celu redukcji masy odpadów deponowanych na składowiskach. Nowo wybudowane instalacje mogą być wpisane do Wojewódzkiego Planu

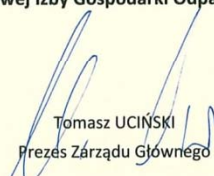
Gospodarki Odpadami pod warunkiem spełnienia wymogów najlepszej dostępnej techniki.

- 4) Mieszkańcy powinni, tak jak dotychczas, uiszczać tylko jedną opłatę za wywóz odpadów pobieraną przez przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie odbioru odpadów.
- 5) Opłata za odbiór odpadów powinna uwzględniać całkowite koszty zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, a w szczególności koszty zbierania, transportu, przetwarzania odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 6) Przedsiębiorcy pobierający opłaty za odbiór odpadów zobowiązani zostaną do naliczania i odprowadzania do urzędów gmin opłat za unieszkodliwianie odpadów w zakładach utylizacji odpadów posiadających odpowiednie kontrakty z tymi urzędami. Dla zabezpieczenia tych wpływów przedsiębiorcy przedkładają gminom kaucje lub gwarancje bankowe.
- 7) Przedsiębiorcy posiadający tytuł prawny do instalacji przetwarzania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów ujętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami winni mieć prawo do zagospodarowania odebranych odpadów w tych instalacjach.
- 8) Izby gospodarcze postulują zmianę ustawy o działach administracji rządowej w kierunku jednoznacznego wskazania właściwości i kompetencji jednego ministra w zakresie gospodarki odpadami (przemysłowymi jak i komunalnymi).

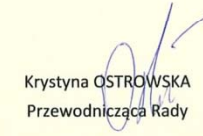
Warszawa, 16 września 2009 r.

W imieniu:

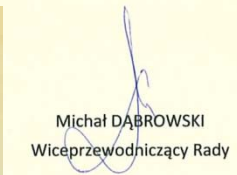
Krajowej Izby Gospodarki Odpadami

Tomasz UCIŃSKI
Prezes Zarządu Głównego

Polskiej Izby Gospodarki Odpadami

Krystyna OSTROWSKA
Przewodnicząca Rady

Michał DĄBROWSKI
Wiceprzewodniczący Rady

RKT 24/98, RKT 29/2000, RKT 26/2001, RKT 27/2001, RWR-6/2003, RPZ-22/2003, RWA-11/2003, RWR-36/2003, RLU-2/2004, RWR-14/2004, RWR-14/2004, RKT-71/2004, RKT 02/2004 RWA 42/2005,, RPZ-39/2005, RPZ-31/2005 RLU-47/2005, RLU-47/2005, RGD-33/2005, RWR-75/2005, RGD-21/2009, RGD-20/2009, RGD-22/2009, RGD-23/2009, RGD-24/2009, RBG-11/2003, RWR-5/2009, RLU-29/2009.....

DZIĘKUJEMY !

Krystyna Ostrowska
Przewodnicząca
Polskiej Izby Gospodarki Odpadami

